

Į neatrastas Lietuvos vietas – ne tik pamatyti, bet ir pažinti

Nors kitos šalys Lietuvos gyventojams visada buvo patrauklus turizmo objektas, pastaruoju metu pastebimas augantis susidomėjimas kelionėmis po netradicines, mažiau žinomas Lietuvos vietas. Autentiškumo paieškos turistus veda į mažus miestelius ir sodybas, taip pat didėja susidomėjimas Lietuvos gamta, amatais, tradicijomis. Šią tendenciją pastebi ir Zarasų, Kupiškio bei Pasvalio turizmo klasterio „(Ne)atrastas turizmas“ turizmo paslaugų teikėjai. Didėjantys lankytojų srautai motyvuoja vietinius verslininkus bei kaimo bendruomenes pasiūlyti kuo įvairesnės edukacinės ir pramoginės veiklos visai šeimai.

Krašto tradicijos iš pirmų rankų

Apžvelgiant turizmo klasterio „(Ne)atrastas turizmas“ siūlomas paslaugas, pastebima tai, kad lankytojus kviečia ne tik vietos verslininkai, bet ir mažų miestelių bei kaimų bendruomenės. Jų ypač gausu Kupiškio apylinkėse. Antašavos miestelyje lankytojai kviečiami į autentišką XIX amžiaus Antašavos dvaro komplekso kleboniją, kurioje rengiamos edukacijos apie vietovės istoriją, žymius apylinkių gyventojus, klebonijos gyvenimą. Miestelio bendruomenė taip pat kviečia susiburti ir praktinės veiklos: kepti meduolių bei tradicinių lenkiškų (dar vadinamų Švento Jackaus) pyragėlių, o esant norui pasilikti ir pusryčių su klebonu. Istorinį paveldą per edukacinę prizmę patirti kviečia ir Adomynės kaimo bendruomenė. Čia įvairios edukacijos rengiamos senajame Pono Adomo Vilėniškio dvare, kurio svečiams taip pat siūloma paragauti tik Adomynėje ir jos apylinkėse kepamų

„Pagrabinių bandelių“. Na, o kaimo bendruomenė „Palėvenys“ lankytojus kviečia į buvusio Palėvenės dominikonų vienuolyno ansamblių. Restauruotose svirno patalpose rengiamos istorinės edukacinės bei Kupiškio krašto kulinarinės degustacinės programos.

Pramogos kiekvieno skoniui

Be vietinių bendruomenių siūlomų veiklų, Kupiškio apylinkėse lankytojų taip pat laukia ir pramogų organizatoriai. Aviacijos sporto entuziastus į regioną kviečia Kupiškio aeroklubas, kuriame galima ne tik patirti skrydžio teikiamą džiaugsmą bei išgirsti piloto Lauryno Griauzdės pasakojamą aviacijos kūrimosi Lietuvoje istoriją, bet ir įgyti techninių pilotavimo žinių. Na o lankytojai, kurie nori

pagilinti žinias apie lietuvišką bitininkystės tradiciją, vis dažniau renkasi apsilankymus bitynuose. Kupiškio kraštas turi išskirtinį bityną „Brolių medus“, kuriam vadovauja broliai Ignas ir Vilius Jackevičiai. Čia siūlomos edukacinės veiklos padeda geriau pažinti bičių gyvenimą, sužinoti medaus bei vaško produktų gamybos ypatumus ir paragauti išskirtinio produkto – vaisių ir medaus guminukų, neturinčių analogo visoje Lietuvoje. Be to, unikalios patirties Kupiškio apylinkėse paieškas lengvina ir verslai, kurie pramogas siūlo derinti su nakvyne. Pailsėti ir geriau pažinti apylinkes kviečia gamtos apsuptyje Lanauskų kaime įsikūrusi sodyba „Lanauskynė“. Čia ne tik paminėsite svarbias šventes, bet ir išgirsite sodybos šeimininkės Ingridos Bernatavičienės istorijų apie įdomius sodybos daiktus, menančius ne vieną dešimtmetį. Apylinkėse svečių laukia ir žvejybos rojus, kuriame galima pagauti žuvį pagal savo norą. Tai – sodyba „Kupiškėnų Starkėnas“, kurioje žvejus pasitinka Marijus ir Evaldas Varnauskai. Sodyba įrengta pagal visus žūklės mėgėjų įgeidžius: suteikiama reikalinga įranga žvejybai, įrengtas lauko židinytis ir rūkykla, turėsite galimybę pasišildyti saunoje ir likti nakvynei. Neliks pamiršti ir maudynių entuziastai, kuriems čia siūlomos įvairios pramogos: vandens slidės, vandens dviračiai, irklentės. Na o žolininkė Renata Montvilienė („Renatos sodai“) kviečia atvykti į sodą, įkurtą Lėvens kraštovaizdžio draustinyje ir pajauti laiką, įkvėpti akimirką, kai skleidžiasi rožės žiedas, krenta rudens lapai, šalna paliečia medžius, o pavasarį visa augalijos įvairovė vėl nubunda, taip kviesdama pažinti savo paslaptis.

Sodyba „Kupiškėnų Starkėnas“, Kupiškis

Zarasai vilioja kulinarinės patirties įvairove

Pramogų bei kokybiško poilsio galimybių gausu ir Zarasų apylinkėse. Čia itin laukiami gastronomijos mėgėjai. Itališkos kultūros atgarsiais ir nuostabaus skonio ledais turistus vilioja šeimininė manufaktūra „Skonus“, kurios širdis yra Loreta Abramavičienė. Čia atvykus paragauti galima net ir „Guinness“ alaus ledų. Autentiškose buvusiose Dusetų ligoninės patalpose įsikūrus „Serpent restoranas“, kuriam vadovauja Marija Kuzmaitė, kviečia degustuoti išskirtinius, su meile pagamintus patiekalus bei paminėti įsimintinas progas su

artimaisiais ar draugais. Šis kraštas nepaleis ir be gardžių lauktuvių: „Dusetų krašto gospadoriai“ siūlo įsigyti kokybiškų jautienos mėsos produktų bei gaminių, o lankytojams pageidaujant kooperatyvo vadovas Aurimas Kuzma papasakos produktų kelią „nuo lauko iki stalo“. Į seniausią veikiančią Lietuvos malūną, Šlyninkos malūną, pastatytą dar prieš tris šimtus metų, užsukti kviečia Regina Veselienė. Amatų namuose ne tik susipažinsite su duonos keliu, bet ir galėsite įsigyti tautinio paveldo miltų, kruopų ir sėlenų.

Šlyninkos malūnas, Zarasai

Kviečia pažinti gamtą iš arčiau

Zarasų krašto verslininkai turistus kviečia pasisemti pažintinės patirties. Daugiau kaip 20 metų gyvuojantis ekologinis Dalios ir Rimo

Vaitukaičių šeimos bitynas „Medūkis“ siūlo supažindinti su bitininko kasdienybe bei vaško žvakių liejimo tradicija, o gamtos gidė Dalia kviečia leisti į dieninį arba naktinį žygį po Zarasų apylinkes. Apsvaigus nuo gamtos ir įspūdžių siūloma pasilikti nakvynei erdviuose apartamentuose, o jeigu norite pasilikti šiame Lietuvos krašte ilgesnį laiką, įkvėpimo ir ramybės ieškokite gamtos apsuptyje įsikūrusiame „Inovatorių slėnyje“ (laboratorija „Medus“). Tai erdvė Basųjų Karmelitų vienuolyne, kurioje galima ne tik grįžti prie apleisto asmeninio projekto, bet ir atvykti dirbti su kolegų ar bendraminčių grupe.

Per edukacines veiklas atgyja nykstančios tradicijos

Trečiasis klasterio kraštas – Pasvalys – lankytojus kviečia pažinti apylinkių autentiškumą dalyvaujant įvairiose edukacinėse, pramoginėse ir gastronomicinėse veiklose. „Atžalyno“ bendruomenė moksleiviams ir kitoms lankytojų grupėms rengia plonų ir traškių „Žagarėlių su prisiminimais“ dirbtuves. Smalžių laukia ir Raubonių kaimo bendruomenė. Ji kviečia ne tik paragauti įvairių desertų, bet ir minti mįsles bei atskleisti močiučių kulinarines paslaptis raitant įvairių įdarų raubonietiškus „virtienius“. Į kulinarinius nuotykius leisti ragina ir Namišių krašto bendruomenė. Ji savo patalpose lankytojams pristato unikalią edukacinę programą „Patiekalai iš krekenų“. Bendruomenės gospadinės ir gospadoriai supažindina su

keptų ir virtų krekenų, krekeninių piernikų, krekenų deserto, krekeninių lakštinių gaminių būdais, krekenų maistinėmis ir vaistinėmis savybėmis. O tiems, kurie autentikos prieskonių ieško ne per gastrominę patirtį, duris plačiai atveria ant Tatulos upės kranto įsikūręs Raubonių malūnas-karšykla-verpykla. Šiame XIX a. pabaigos technikos paveldo statinyje Vaidotas ir Gintarė Gikiai pristato grūdų malimo ir vilnos apdirbimo technologinę įrangą, supažindina su vilnos keliu ir veltinio pirties tradicija. Vis daugiau įvairių verslų Zarasų, Kupiškio bei Pasvalio turizmo klasteryje kviečia ne tik užsukti, pamatyti ir važiuoti toliau. Iniciatyvios bendruomenės ir vietos verslininkai gaivina blėstančias tradicijas, vis aktyviau domisi savojo krašto istorija, antram gyvenimui prikelia autentiškas erdves. Pakeitus informacinius standus gyvomis

įtraukiančiomis veiklomis, lankytojai ne tik šviečiami pasitelkiant tradicijas, bet ir skatinami naujai pažvelgti į tai, kas mus supa kasdien, – gamtos ir žmogaus santykį, žmonių tarpusavio ryšį.

Raubonių malūnas-karšykla-verpykla, Pasvalys

Straipsnis yra parengtas siekiant pristatyti Kupiškio rajono vietos veiklos grupės kartu su partneriais Zarasų rajono vietos veiklos grupę bei Pasvalio rajono vietos veiklos grupę įgyvendinamą teritorinio bendradarbiavimo projektą „Turizmo klasterio Zarasų, Kupiškio ir Pasvalio rajonuose kūrimas“ (paraiškos kodas – 44TT-KP-21-1-00901-PR00)“, kuris yra finansuojamas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „LEADER“ veiklos sritį „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“.

